

CERCETAREA ÎN BIBLIOTECILE PUBLICE: REALIZĂRI ȘI TENDINȚE PENTRU PERIOADA 2022-2023

Angela DRĂGĂNEL

ORCID 0000-0001-6749-6782

Rezumat: *Articolul examinează realizările și tendințele în domeniul cercetării efectuate în bibliotecile publice din Republica Moldova în intervalul anilor 2022-2023, evidențiind importanța acestor instituții ca centre culturale și comunitare în contextul avansării tehnologiilor informaționale. Autorul analizează cercetare statistică, biblioteconomică, bibliografică și de marketing, punând accent pe metodologiile aplicate, rezultatele obținute și modalitățile prin care informațiile sunt diseminate. Rapoartele de activitate ale bibliotecilor publice oferă un potențial semnificativ pentru cercetare, contribuind la optimizarea serviciilor și evaluarea impactului asupra comunității. De asemenea, articolul sugerează că, pentru a utiliza în mod eficient potențialul bibliotecilor ca centre de învățare și dezvoltare, este necesar un angajament mai mare în ceea ce privește cercetarea și evaluarea activităților acestora. Acest angajament va permite bibliotecilor să se adapteze la cerințele în continuă schimbare ale comunității, asigurându-se că serviciile oferite sunt relevante și accesibile tuturor cetățenilor.*

Cuvinte-cheie: *cercetarea statistică, cercetarea biblioteconomică, cercetarea bibliografică, cercetarea de marketing, sondaje de opinie, publicații de specialitate, diseminarea informației, activități științifice, biblioteci publice.*

Abstract: *This article examines the achievements and trends in the field of research carried by the public libraries of the Republic of Moldova in the period of 2022-2023. It highlights the importance of these institutions as cultural and community centers in the context of growth of advanced information and communication technologies. The author analyzes data of statistical, librarianship, bibliographic and marketing research, emphasizing applied methodologies, obtained results and the ways in which information is disseminated. Activity reports of public libraries offer significant source for research, help to optimize services and to evaluate community impact. The author suggests that in order to better use of potential of libraries as centers of learning and development, a strong commitment to research and evaluation of their activities is needed. This engagement will enable libraries to adapt to the ever-changing demands of the community, ensuring to provide services relevant and accessible to all citizens.*

Keywords: *statistical research, librarianship studies, bibliographic research, marketing research, opinion polls, specialized publications, information dissemination, scientific activities, public libraries.*

Bibliotecile publice, departe de a fi doar simple colecții de cărți, au devenit în zilele noastre centre culturale și comunitare, adaptându-se și prosperând în era tehnologiilor informaționale avansate. Impactul lor asupra comunităților este demonstrat de cercetările desfășurate, care investighează continuu modalități de îmbunătățire a serviciilor și de adaptare la nevoile utilizatorilor. Acest articol explorează realizările și tendințele cercetării în bibliotecile publice din Republica Moldova din anii 2022-2023, prezentate în rapoartele analitice anuale ale bibliotecilor publice, evidențiind contribuția lor la dezvoltarea culturală și intelectuală a societății și adaptarea la provocările contemporane. Se examinează cercetarea statistică, biblioteconomică, bibliografică și de marketing, subliniind metodologiile și rezultatele obținute, precum și modalitățile de diseminare a rezultatelor, inclusiv reuniunile profesionale și publicațiile personalului de specialitate. Sunt făcute referințe și la repertoriul de lucrări, publicații și activități științifice pentru anii 2024-2025, intitulat „Cercetare și dezvoltare în cadrul Sistemului Național de Biblioteci (SNB)”. Scopul acestui articol este de a sublinia importanța și impactul activităților de cercetare asupra funcționării și dezvoltării bibliotecilor publice.

Activitatea de cercetare a BM „B.P. Hasdeu” se centrează pe mai multe domenii, inclusiv cercetarea bibliografică, bibliologică, biblioteconomică, critico-literară și tematică referitoare la Chișinău. Articolele publicate de personalul bibliotecii apar în *Buletinul „Mihai Eminescu”* și în revista de biblioteconomie, științe ale informării și cultură *Biblio-Polis*. Pentru informații suplimentare accesați: <https://hapes.hasdeu.md/>. Tot aici puteți consulta politici, strategii, rapoarte și planuri de activitate.

BM „Eugeniu Coșeriu” din Bălți, precum și bibliotecile publice din raioanele Orhei, Sângerei, Telenești, Taraclia, Ungheni, Comrat și din alte localități, se angajează activ în desfășurarea diverselor cercetări în domeniul biblioteconomic. Aceste instituții se dedică analizei diferitor aspecte ale funcționării bibliotecilor, inclusiv evaluarea statistică a utilizatorilor și a serviciilor oferite, efectuarea de studii bibliografice pentru evaluarea și optimizarea colecțiilor, precum și explorarea și implementarea de strategii de marketing menite să-i atragă și să-i facă mai fideli pe cititori. Fiecare dintre aceste biblioteci contribuie la apro-

fundarea cunoștințelor în domeniul biblioteconomiei și la optimizarea serviciilor pentru comunitatea servită, sprijinind astfel dezvoltarea și modernizarea sectorului biblioteconomic la nivel local.

BM „Eugeniu Coșeriu” din Bălți propune anual noi teme de cercetare și figurează în „Repertoriul de lucrări, publicații și activități științifice pentru anii 2024-2025” cu cercetări biblioteconomice, bibliografice și studii de impact planificate. În acest document doar bibliotecile publice din zece raioane au contribuit cu informații, respectiv Anenii Noi, Ciadâr-Lunga, Florești, Ialoveni, Ocnița, Orhei, Râșcani, Soroca, Telenești și Ungheni [16].

În anul 2022, BPO Sângerei a organizat sesiuni de formare pentru bibliotecarii din rețeaua sa, cu scopul de a sublinia importanța cercetării în domeniul biblioteconomic și de a dezvolta competențele necesare pentru a le realiza. Drept rezultat al acestor sesiuni, mai multe biblioteci sătești și comunale au inițiat propriile proiecte de cercetare, deși există în continuare aspecte care necesită îmbunătățiri în acest domeniu. În mod similar, și alte CBT desfășoară activități de formare pentru bibliotecarii din rețea, având drept scop sporirea calificărilor și competențelor acestora în domeniul cercetării.

Procesul de cercetare statistică în biblioteci include diverse activități dedicate colectării, analizei și interpretării datelor statistice, care sunt esențiale pentru managementul eficient și pentru dezvoltarea continuă a serviciilor bibliotecii. În cadrul acestui proces, bibliotecile efectuează rapoarte statistice lunare, care sunt supuse unei analize detaliate. Aceste date sunt interpretate pentru a evalua performanța bibliotecii, inclusiv prin analiza indicatorilor statistici și stabilirea indicatorilor de performanță. Printre activitățile specifice se numără cercetarea fișelor utilizatorilor pentru a înțelege mai bine comportamentele și nevoile acestora, precum și prezentarea lunară a raportului online, care asigură transparența și accesibilitatea informațiilor. Bibliotecile întocmesc și raportul 6C, care oferă o sinteză a activităților și performanțelor la finalul anului, totalizând realizările și statisticile esențiale. De asemenea, pe baza analizei anuale, se elaborează programul de activitate pentru anul următor, stabilind direcțiile și obiectivele pentru îmbunătățirea continuă a serviciilor oferite. Aceste cercetări sunt importante pentru gestionarea

eficientă a bibliotecilor și pentru adaptarea strategiilor la nevoile și așteptările utilizatorilor. În întreaga țară, bibliotecile se angajează în cercetări statistice, însă amploarea și complexitatea acestor cercetări variază în funcție de specificul fiecărei biblioteci și de competențele personalului bibliotecar.

Anual, bibliotecile care au funcția de CBT desfășoară cercetări în vederea identificării și abordării problemelor legate de îmbunătățirea calificărilor personalului de specialitate, precum și de dezvoltarea și actualizarea competențelor lor profesionale. Aceste cercetări au ca scop principal evaluarea nevoilor de formare continuă ale personalului din biblioteci și identificarea celor mai eficiente metode și practici pentru a le satisface.

Procesul de cercetare implică colectarea de date prin diverse metode, inclusiv sondaje. Un exemplu de sondaj cu tema „Cercetarea necesităților de formare profesională continuă a bibliotecarilor” este desfășurat anual în mai multe biblioteci. Alte cercetări mai specifice au urmărit identificarea nevoilor de formare ale personalului de bibliotecă în domeniul tehnologiilor informaționale. Printre aceste studii se numără sondajele „Competențele bibliotecarilor în utilizarea tehnologiilor moderne în BPR „Mihai Eminescu”, Fălești” și „Accesul și utilizarea tehnologiilor informaționale de către bibliotecari”, realizat de BPR „ÎPS Antonie Plămădeală”, Hâncești. De asemenea, sunt utilizate interviuri și studii de caz, cum ar fi studiul de caz desfășurat în anul 2022 de către BPR „Mihail Sadoveanu”, Strășeni, intitulat „Dezvoltarea formării continue în bibliotecile publice teritoriale din raionul Strășeni”. Chestionarul adresat personalului din bibliotecile publice din raionul Strășeni a evaluat calitatea nivelului de pregătire profesională, precum și direcțiile de activitate specializată vizate prin cursurile de formare pe care le-au urmat sau intenționează să le urmeze dorind să dobândească cunoștințe noi sau să se dezvolte. În urma analizei rezultatelor chestionarului s-a realizat constituirea unei imagini asupra situației existente privind formarea continuă a personalului de bibliotecă din raionul Strășeni, precum și s-au stabilit măsurile ce urmează a fi întreprinse în vederea ameliorării situației la acest capitol [24, pp. 53-54]. Aceste metode, precum și *Chestionarele de evaluare* completate la finalul activităților

de formare profesională, permit o înțelegere detaliată a provocărilor cu care se confruntă bibliotecarii în activitatea lor zilnică. Rezultatele acestor cercetări sunt utilizate pentru a elabora programe de formare profesională continuă, care să răspundă nevoilor specifice ale fiecărei biblioteci și ale fiecărui specialist.

Pe lângă chestionarele privind situația și necesitățile de formare profesională continuă a personalului din bibliotecile publice comunale, BPR „Dimitrie Cantemir”, Ungheni, desfășoară periodic evaluări ale eficienței activităților metodologice în rândul bibliotecarilor din rețea. Rezultatele acestor evaluări contribuie la îmbunătățirea politicii de dezvoltare profesională, asigurându-se astfel o abordare eficientă și cu impact, implementată de Serviciul Metodologic al instituției, pentru comunitatea bibliotecară din raion.

De asemenea, sunt identificate noi tendințe și tehnologii în domeniul biblioteconomic, asigurând astfel că personalul este pregătit să utilizeze cele mai recente instrumente și resurse în beneficiul utilizatorilor. Programele de formare includ cursuri, ateliere, training-uri și conferințe, toate concepute pentru a spori competențele tehnice și abilitățile de gestionare a informațiilor ale bibliotecarilor. CBT îmbunătățesc calitatea serviciilor și contribuie la dezvoltarea profesională continuă a personalului, adaptându-se la cerințele în schimbare ale utilizatorilor și societății. Astfel, bibliotecile rămân centre de resurse și cunoaștere relevante și eficiente pentru comunități.

Influența lecturii asupra diferitelor generații de cititori a fost și rămâne un subiect important de cercetare pentru biblioteci. Drept exemplu poate servi cercetarea pentru confirmarea gradului profesional „Literația în familie – un program de lectură intergenerațională. Forme și metode de organizare” a dnei Ana Botezat, șefa filialei pentru copii „Ion Creangă” a BM „Eugeniu Coșeriu”, Bălți [17, p. 38].

BPR „Mihai Eminescu”, Fălești, desfășoară periodic studiul „Lectura în familie”. Acest sondaj analizează rolul și implicarea părinților în dezvoltarea gustului pentru lectură al copiilor, locul lecturii în viața familiei, principiile educației moral-spirituale și metodele prin care biblioteca poate îmbunătăți această situație, în contextul schimbării mijloacelor de informare [26, p. 21]. În 2023, pentru a descoperi ce și cât citesc elevii,

ce interes există pentru anumite genuri literare, dar, cel mai important, pentru a afla opiniile lor privind importanța lecturii în formarea propriei personalități, s-a desfășurat studiul de caz „Importanța lecturii în dezvoltarea personalității elevului” [27, p.59]. Un alt studiu de caz realizat în această instituție a fost „Educarea culturii lecturii – o necesitate a dezvoltării personale a elevului”, care a evaluat relevanța și eficiența serviciului de dezvoltare a competențelor „Arta și tehnica lecturii”. Este important să menționăm că răspunsul unanim „Da” la întrebarea dacă ar fi dispuși să continue participarea la un serviciu sau club de lectură și în anul academic viitor dovedește elocvent necesitatea și utilitatea serviciului de dezvoltare a competențelor de lectură [27, p. 70, 72].

Bibliotecile din raionul Sângerei au desfășurat sondaje de opinie: „Cine este cel mai activ cititor al familiei”, „Câte cărți aveți în familie?” „Topul celor mai citite cărți” – în 15 biblioteci (BPR Sângerei, BP Rădoia, BP Coșcodeni, BP Dumbrăvița ș.a.), „Preferințele de lectură a tinerilor” – 25 de biblioteci (BP Chișcăreni, BP Iezărenii Vechi ș.a.), studiu „De ce iubim cartea?” – în 18 biblioteci, printre care BP Țiplești, BP Ciuciuleni, BP Bălăurești, BP Sloveanca, BP Prepețița ș.a. [10, p. 41].

„Sondajul privind preferințele de lectură ale utilizatorilor BPO Șoldănești”, desfășurat în anul 2023, a orientat deciziile de achiziție a cărților și a îmbunătățit experiența utilizatorilor în cadrul bibliotecii [13, p. 35].

Sondajul „Îți place să citești?” din 2023, realizat la BPR Taraclia, a dezvăluit obiceiurile de lectură ale tinerilor locali. Cei 78 de participanți, incluzând elevi, studenți și tineri muncitori, au demonstrat că, în ciuda tehnologiei și informatizării, lectura rămâne importantă. Studiul contrazice stereotipul că tinerii nu citesc, subliniind nevoia lor de discuții și recomandări literare. Preferințele lor sunt pentru literatura de dezvoltare personală, agrement și fantastică, dar obiceiurile de lectură sunt adesea ocazionale, sugerând necesitatea unei încurajări continue [30, p. 48].

În anul 2022, BPR „Dimitrie Cantemir”, Ungheni, a întocmit două topuri: unul cu cele mai citite 10 cărți de către femeile din Ungheni și altul cu cele mai citite 10 cărți de către bărbații din aceeași localitate. Scopul acestor sondaje a fost de a analiza preferințele de lectură ale femeilor în raport cu cele ale bărbaților și invers [14, p. 48]. În anul

2023, această investigație a fost replicată pentru tineri, sub denumirea „Top 10 cărți citite de adolescenții din Ungheni”, având același obiectiv de a identifica diferențele de preferințe de lectură între sexe în rândul tinerei generații [15, p. 48].

Programele și rapoartele analitice anuale ale bibliotecilor constituie instrumente manageriale esențiale. Acest fapt a fost evidențiat prin cercetarea realizată de Ludmila Ouș, directoarea BM „Eugen Coșeriu”, Bălți, intitulată „Programul anual și raportul analitic anual al bibliotecii – instrumente manageriale importante în activitatea instituției” – temă de cercetare pentru confirmarea gradului profesional. O altă temă de cercetare desfășurată la Bălți este intitulată „Educația mediatică și rolul bibliotecilor în procesul de educație mediatică a comunității” – temă de cercetare pentru conferirea gradului profesional a dnei Margarita Vîgnan, șefa filialei nr. 5 [17, p. 39].

Studiul de caz „Sistemul de activități culturale în BPR „Mihai Eminescu”, Fălești în perioada 2020-2023” [27, p. 35] analizează evoluția și impactul activităților culturale desfășurate în această instituție în intervalul de timp menționat.

În anul 2023, a fost realizată o cercetare privind publicațiile cu grafie latină din totalul de publicații în limba română din colecțiile bibliotecilor publice ale raionului Cahul. Rezultatele au arătat că procentul cărților în grafie chirilică este semnificativ și că acestea nu sunt utilizate. Această situație afectează negativ indicatorul mediu de circulație a colecțiilor. În același timp, serviciul „Dezvoltarea colecțiilor” din BPR Drochia a desfășurat o cercetare asupra resurselor informaționale ale bibliotecilor publice din raionul Drochia, având ca scop completarea colecțiilor acestora.

Istoria bibliotecilor este, de asemenea, un subiect de interes pentru diverse studii și cercetări. Astfel, raportul BM „Mihail Sadoveanu”, Soroca, din 2023 conține informații despre realizarea culegerilor de articole „Biblioteca Municipală «M. Sadoveanu» în mass-media 2022-2024”, „Biblioteca «Basarabia» – o promenadă prin amintiri 1993-2023” și lucrarea „Istoria bibliotecii sorocene”, lucrări cu care puteți face cunoștință pe site-ul instituției : <https://bp-soroca.md/>.

În anul 2022, cercetarea istoriei BPR „Alexandru Donici”, Orhei,

a continuat prin examinarea memoriei instituționale, analizând rapoartele din anii 1944-1990, pentru a reconstitui istoria veche a bibliotecii. De asemenea, pentru a reconstitui istoria interbelică și postbelică, s-au purtat discuții cu foști colegi și directori ai bibliotecii, s-a analizat „pașaportul” bibliotecii și au fost intervievați vârstnici din comunitate [19, p. 74].

Secția Cultură și Turism Fălești și BPR „Mihail Eminescu”, Fălești, a efectuat în 2022 următoarele studii/cercetări biblioteconomice: „Eficiența și calitatea serviciilor de bibliotecă”; „Sistemul de cataloage în bibliotecile din rețea”; „Rolul paginii web în promovarea serviciilor și produselor informaționale ale bibliotecii”; „Rolul bibliotecilor în valorificarea memoriei și cunoașterii istoriei locale” [26, p. 22].

BPR „ÎPS Antonie Plămădeală”, Hâncești, a realizat în 2022 studii precum: „Activitatea Serviciului informativ-bibliografic de la decentralizarea sistemului de biblioteci până în prezent”; „Serviciile de referință și informare în BPR «ÎPS Antonie Plămădeală» și studiu de caz „Rolul catalogului în activitatea BPR «ÎPS Antonie Plămădeală» și al Bibliotecii Colegiului de Construcții Hâncești” [6, p. 50]. Anul 2023 a fost de asemenea prolific, realizându-se următoarele studii: „Organizarea activității de catalogare în biblioteci: rolul catalogului”, „Rolul catalogului în activitatea bibliotecilor: analiză comparată”, „Impactul noilor tehnologii asupra activității bibliotecilor” [7, p. 88].

În 2023, BP Novoselovka din raionul Taraclia a realizat cercetarea „Colecții de cărți pentru copii”, cu scopul de a evalua colecția existentă și gradul de satisfacere a necesităților utilizatorilor cu această literatură. Rezultatele studiului au indicat care domenii ale colecției necesită actualizare și completare. A fost îmbunătățită colecția cu 35 de exemplare de cărți și broșuri din bugetul planificat pentru bibliotecă și a fost întocmită o listă de deziderate cu titluri suplimentare care ar putea fi achiziționate în viitor [30, p. 49].

Cercetarea bibliografică este o activitate realizată în majoritatea bibliotecilor, iar cei mai activi bibliotecari în acest domeniu sunt din orașele Chișinău, Bălți și din raioanele Soroca, Telenești, Orhei, Anenii Noi, Drochia, Fălești, Hâncești, Ialoveni, Ciadâr-Lunga și Comrat.

În anul 2023 BPR „Mihail Eminescu”, Fălești, a elaborat biobibli-

ografia „Iurie Negoiță – actor cu devotament”, personalitate originară din raion [27, p. 35]. De asemenea, BPR „Petre Ștefanucă”, Ialoveni, a alcătuit caietul biobibliografic aniversar „Sofia Mușat”, dedicat bibliotecarei care și-a dedicat 36 de ani din carieră cărții și bibliografiei [22, p. 25].

În anul 2022-2023 activitatea de cercetare a *Serviciului informativ-bibliografic*, al BPR „ÎPS Antonie Plămădeală”, Hâncești, a ajuns la etapa de completare și redactare a biobibliografiilor: „Pictor. Grafician. Pedagog. Poet – Timotei Bătrânu” (75 de ani de la naștere), „Un destin împlinit al unui bibliotecar de vocație” (Eudochia Socinschi-Plăcintă – 70 ani de la naștere), și „Înțelepciunea cuvântului scris a jurnalistului Valeriu Țurcan” (80 de ani de la naștere) [6, p. 50].

Secția Cultură Taraclia a organizat și desfășurat concursul raional „Cea mai bună cercetare bibliografică”, destinat specialiștilor bibliotecilor publice din raion. Concursul a avut ca scop stimularea activităților informaționale și bibliografice și dezvoltarea abilităților profesionale ale bibliotecarilor. La concurs au fost prezentate 21 de lucrări de cercetare bibliografică pe teme actuale din 15 biblioteci cum ar fi: „Spiridon Vangheli – scriitor pentru copii”, „F.M. Dostoievski: scriitor și om”, „Istoricii și cercetătorii din Budjac” etc. Locul 1 a fost ocupat de Sofia Arikova, BP Tvardița, cu lucrarea „Soarta femeii în paginile cărților” [29, p. 47].

Cercetările realizate în bibliotecile publice satești și comunale sunt predominant orientate spre istoria locală. În raionul Anenii Noi, a fost lansat Programul raional „Descoperă trecutul nostru, celebrează personalitățile noastre!”, la care participă toate bibliotecile din rețea. BPR „Alexe Rău”, Briceni, desfășoară proiectul raional „Valorificarea patrimoniului cultural și a memoriei locale”, având ca scop elaborarea și promovarea unor idei inovatoare pentru valorizarea memoriei locale [3, p. 22]. Un alt exemplu relevant este reprezentat de bibliotecile din raionul Sângerei, care au realizat 41 de liste bibliografice și prezentări despre istoria cărții, a bibliotecii și a comunităților (de menționat sunt BPR Sângerei, BP Mândreștii Noi, BP Cubolta, BP Bursuceni, BP Pepeni, BP Rădoia ș.a.). De asemenea, au fost elaborate istorii de succes referitoare la dezvoltarea comunităților (în BP Iezărenii Vechi,

BP Rădoaia și BP Coșcodeni), istoria răstignirilor din localitate (în BP Bălășești, BP Rădoaia, BP Heciul Nou, BP Iezărenii Vechi), istoria bisericilor și a personalităților locale (în BP Bălășești, BP Coșcodeni, BP Pepeni, BPR Sângerei și BPO Sângerei). S-au adunat materiale despre istoria satului, iar tinerii de la Centrul de Tineret din Bălășești și Sloveanca au discutat cu istoricul Petru Bogonovschi despre perioada 1965-1984. BP Dumbrăvița a vizitat persoane în vârstă pentru a colecta tradiții și obiceiuri, iar materialele adunate au fost analizate și publicate [10, p. 40].

Filiala orașenească nr. 2 a BPR, Taraclia, a desfășurat, în cadrul proiectului „Cunoașterea localității pentru toți: întâlniri la bibliotecă” o cercetare sociologică intitulată „Îți cunoști localitatea?” în rândul elevilor din oraș. La sondaj au participat 120 de elevi. Rezultatele arată că tânăra generație este interesată de istoria orașului natal. Biblioteca trebuie să acorde atenție literaturii locale și să organizeze discuții despre personalitățile, monumentele și tradițiile orașului [29, p. 49].

Pe parcursul anului 2022, BR „Piotr Draganov”, Comrat a organizat diverse evenimente pentru promovarea istoriei, culturii și tradițiilor poporului găgăuz. În cadrul bibliotecii au avut loc prezentări de cărți ale savanților și scriitorilor găgăuzi, precum și mese rotunde. De asemenea, a fost organizat și desfășurat un concurs pentru cea mai bună lucrare bibliografică cu tematică locală între bibliotecile din Găgăuzia. Câștigătoarea concursului a fost bibliotecara din BP Cârșova, care a pregătit bibliografia intitulată „Iubește și cunoaște-ți meleagurile natale”. În total, la concurs au fost prezentate 150 de lucrări [32, pp. 31-32].

Cercetarea bibliografică în raionul Călărași include menținerea la zi a fișierelor tematice, cum ar fi „Biblioteca în presă”, „Călărași – din inima codrilor”, „Din istoria neamului” și articolele din ziare și reviste clasificate pe domenii, precum și „Tradiții. Obiceiuri. Datini”. În plus, cercetarea bibliografică presupune activități de colectare, organizare și catalogare a obiectelor vechi din localitate pentru amenajarea muzeului satului, contribuind la documentarea și conservarea istoriei locale în Dereneu și Călărași [4, p. 18].

Bibliotecile din raionul Căușeni, în cercetarea istoriei locale, s-au evidențiat prin câteva experiențe. Un exemplu frumos îi revine bibli-

otecarei Rodica Baltag din BP Cârnașenii-Noi, care, în 2022, a contribuit la cercetarea și colectarea materialelor relevante pentru volumul al II-lea al cărții „Istoria satului Cârnașenii-Noi”. Tot cu suportul acestei bibliotecare, în localitate a fost creat și deschis în 2022 Muzeul de Istorie și Etnografie a satului. Tatiana Chipăruș, bibliotecara din BP Taraclia, a participat activ la colectarea informațiilor pentru crearea traseului turistic „*Podoabele Sudului – itinerar local turistic*” și elaborarea ghidului turistic zonal [21, p. 50].

BPR „ÎPS Antonie Plămădeală”, Hâncești, a realizat studiul „Aspecte din istoria orașului Hâncești (de la prima atestare documentară până în anul 1940)”, ghidul „Străzi de ieri și de azi ale municipiului Hâncești”. Bibliotecile publice din raion au realizat următoarele cercetări „Mărturii despre trecutul bibliotecii din satul Nemțeni”; „File din istoria satului Șipotenii”; „Vasile Toma – un poet umbrit și luminat de astre” (BP Cioara); „File din istoria satului Voinescu” (BP Voinescu); „Trifan Mirolubov – autorul conceptului și al principiilor Homologiei. Sau Trifan Mirolubov – om al luminii”; „Nicolae Corlăteanu – Patriarh al filologiei basarabene 1915- 2005” [6, p. 50; 7, p. 88].

Bibliotecile din raionul Strășeni se disting și ele prin cercetări de istorie locală, prin actualizarea listelor bibliografice despre localități și personalități din localitate, ele creează și dezvoltă albume digitale cu fotografii (exemple pot servi album digital „Satul Tătărești în fotografii: trecut, prezent, viitor”, „Personalități tătăreștene”), creează filme despre localități (exemple filme video „Crăciun cu Dor de Scorenii”, „Scorenii de altădată”), la fel, elaborează și publică pliante cu cele mai importante date de istorie: „Cele mai vechi date despre istoria localității”, „Pagina istoria localității” [Drăgușeni], pliantul „Tătărești – istorie locală” [25, p. 24].

Anul 2023 a fost productiv și pentru bibliotecarii din raionul Taraclia. În acest context, 11 biblioteci din raion, împreună cu utilizatorii lor, au desfășurat cercetări de istorie locală în vederea participării la concursul raional de videoclipuri „Personalități remarcabile din zona mea”. Au fost studiate informații despre personalitățile notorii, care au contribuit la dezvoltarea satului, orașului sau comunei în diverse domenii de activitate, pentru a crea materiale video destinate concursului [30, p. 48].

Anul 2022 a fost marcat de aniversarea a 560-a de la prima atestare

documentară a orașului Ungheni. În acest context, BPR „D. Cantemir”, Ungheni, a realizat bibliografia „Cronică în devenire: Ungheni la 560 de ani”, alcătuită de Elena Struc, Serviciul Informativ Bibliografic. Bibliografia a fost întocmită pe baza consultării documentelor și cataloagelor bibliotecii, precum și a Bibliografiei Naționale a Moldovei, și însumează 682 de surse bibliografice [14, p. 52]. În 2023, au continuat investigațiile pentru lucrarea „Pământenii noștri. Personalități unghenene”. Scopul acestui studiu a fost de a stabili, nuanța și valorifica valențele naționale ale unghenenilor, de a transmite generațiilor viitoare experiența generațiilor trecute și de a promova patrimoniul informațional al BPR „D. Cantemir”, Ungheni. Fiecare dintre cele 139 de personalități omagiate a fost promovate online prin furnizarea de informații despre viața și activitatea lor, iar unele dintre aceste personalități au fost invitate la bibliotecă. A fost elaborată și bibliografia „Ungheniul turistic”, cu scopul de a ghida utilizatorul în lumea obiectivelor turistice ale regiunii Ungheni, facilitând o cunoaștere și explorare mai profundă a acestora [15, p. 51].

În era schimbărilor rapide și a concurenței crescute pentru informație și educație, cercetările de marketing sunt esențiale pentru biblioteci. Ele ajută la înțelegerea și satisfacerea nevoilor comunității prin evaluarea satisfacției utilizatorilor, identificarea cerințelor și preferințelor și optimizarea serviciilor. Studiile de caz, interviurile, sondajele și alte investigații ilustrează cum bibliotecile din Republica Moldova folosesc cercetarea pentru a-și îmbunătăți serviciile, a atrage noi utilizatori și a rămâne relevante. Acest proces evidențiază atât provocările, cât și oportunitățile pentru bibliotecile publice, subliniind impactul pozitiv al marketingului asupra adaptării lor la nevoile actuale. Un exemplu în acest sens este lucrarea de licență „Imaginea bibliotecii în comunitate”, realizată de Marina Negru, bibliotecară din BP Chirca, raionul Anenii Noi.

În Bălți, cercetarea de marketing s-a bazat pe utilizarea sondajelor sociologice, interviurilor și a observațiilor, pentru a studia în mod complex nevoile de informare ale cititorilor și potențialilor utilizator. De asemenea, la BPR Basarabeasca, sondajele sociologice, interviurile și observațiile au fost utilizate pentru a analiza în detaliu nevoile citi-

torilor și potențialilor utilizatori. Studiul intitulat „Principala bogăție a bibliotecii – cititorul” s-a bazat pe analiza fișelor cititorilor, în timp ce studiul „Servicii de calitate din perspectiva utilizatorilor” a evaluat gradul de cunoaștere și de satisfacție de serviciile oferite de bibliotecă. Rezultatele au arătat că 89% dintre respondenți urmăresc evenimentele organizate de bibliotecă, iar 80% dintre aceștia primesc informații prin intermediul paginii de Facebook a instituției și sunt mulțumiți de serviciile furnizate de bibliotecă [31, pp. 20-21].

În raionul Soroca, cu scopul de a cunoaște nevoile și opțiunile de documentare și informare științifică ale utilizatorului, în anul 2023, au fost realizate mai multe sondaje printre utilizatorii bibliotecilor: „Suntem prieteni buni cu cartea” – în BP Redi-Cereșnovăț și BP Țepilova; „Navigarea în lumea digitală – instruiri pentru toate vârstele” – în BP Egoreni; „Serviciile mai des accesate” – în BP Hristici, BP Tătărauca-Veche, BP Rudi, Ocolina și Bulboci. Rezultatele sondajelor au confirmat ipoteza că biblioteca publică este un spațiu de comunicare științifică, utilizatorii solicitând și primind frecvent informații relevante și actualizate [12, p. 23]. Tot în acest an, BM „Mihail Sadoveanu”, Soroca, a continuat cercetarea sociologică cu tema: „Biblioteca și comunitatea soroceană”. Scopul acestui studiu a fost de a colecta opiniile comunității privind activitatea bibliotecii, necesare pentru îmbunătățirea serviciilor oferite. Drept urmare, s-a efectuat o reparație capitală a bibliotecii, transformând-o într-o instituție modernă care ține cont de opiniile utilizatorilor [12, p. 53].

Analiza satisfacției utilizatorilor de la BPR „Alexandru Donici”, Orhei, realizată prin chestionarul „Vreau o schimbare pentru biblioteca mea!”, a constituit baza pentru evaluarea activității bibliotecii, esențială pentru elaborarea Planului Strategic de Marketing al instituției [19, p. 61].

Centrul Biblioteconomic Drochia a realizat cercetarea de marketing „Analiza satisfacției utilizatorilor”, pentru a evalua cererea și nevoile privind serviciile de bibliotecă. Studiul a fost realizat prin distribuirea unui chestionar în 27 de biblioteci din teritoriu. Analiza rezultatelor a demonstrat că bibliotecile din raionul Drochia satisfac eficient nevoile de informare ale utilizatorilor, contribuie la educația comunității și îndeplinesc un rol esențial în dezvoltarea personală și în învățarea pe

parcursul întregii vieți [5, p. 92].

Sondajul intitulat „Biblioteca pentru fiecare”, desfășurat la BPR „Petre Ștefănuță”, Ialoveni, a avut scopul de a evalua gradul de cunoaștere și satisfacție în raport cu serviciile oferite de bibliotecă. Rezultatele acestui sondaj au fost utilizate pentru a obține finanțare pentru proiectul „Un spațiu nou pentru clubul de robotică”, din cadrul Fondului pentru Tineri Ialoveni [22, p. 28].

BPR „Î.P.S. Antonie Plămădeală”, Hâncești a desfășurat sondajul „Aspecte generale privind imaginea bibliotecii în societatea contemporană” și studiul de caz „Promovarea imaginii bibliotecii în societatea contemporană” [7, p. 88], în timp ce BPR „Mihai Eminescu”, Fălești, a realizat un barometru de opinie intitulat „Analiza satisfacției utilizatorilor” [27, p. 35].

BPR „Mihail Sadoveanu”, Strășeni, a realizat studiul necesităților membrilor comunității pentru implementarea de noi servicii, sub forma „Copacul dorințelor”, în cadrul evenimentului „Nocturna Bibliotecilor 2023”. Participanții au sugerat: achiziționarea unor cărți noi, inclusiv titluri specifice; procurarea de calculatoare noi; continuarea implementării serviciilor inovatoare, precum *Clubul de limbă japoneză*; achiziționarea de jocuri noi; deschiderea unor filiale noi în cartierele Podul Volociei și Podiș. În același timp, majoritatea respondenților au exprimat apreciere pentru serviciile existente [25, p. 75].

BPR Taraclia a desfășurat în 2022 câteva cercetări pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor cum ar fi: sondajul online „Locul bibliotecii în viața orașului”, pentru analiza opiniilor și preferințelor locuitorilor; sondajul „Rolul bibliotecii în viața adolescenților”, pentru a identifica interesele și preferințele tinerilor, și studiul „Sunteți mulțumit de calitatea activităților bibliotecii, ce ați dori să schimbați?”, axat pe îmbunătățirea serviciilor utilizatorilor [29, p. 46]. În anul 2023, s-au desfășurat alte două cercetări: chestionarul online „Este lectura hobby-ul tău preferat?”, care a vizat îmbunătățirea serviciilor și atragerea de noi utilizatori. Participanții la sondaj au subliniat importanța lecturii și popularitatea bibliotecii pentru petrecerea timpului liber, iar studiul „Nivelul de satisfacție al utilizatorilor serviciilor bibliotecii” a evaluat calitatea serviciilor din perspectiva a 52 de utilizatori, care au apreciat

pozitiv activitatea bibliotecii și au sugerat achiziționarea de *bestselleruri*, completarea colecției cu romane noi și extinderea programului de lucru în weekenduri [30, p. 47-48].

Bibliotecile publice din rețeaua raionului Taraclia au desfășurat și ele pe parcursul anului 2023 studii sociologice. În aceste biblioteci, opinia cititorilor este destul importantă. Exemplele includ următoarele sondeaje: „Biblioteca pentru cititor, cititorul despre bibliotecă”, desfășurat de BP Albota de Jos; „Biblioteca prin ochii cititorilor”, realizat de către BP Chirilovca; „Verifică-ți nivelul de alfabetizare”, desfășurată în BP Tvardița; „Opinia cititorului” în BP Corten, și un sondaj pentru a evalua impactul bibliotecii asupra cititorului din BP Valea-Perjei [29, pp. 45-46].

Anul 2023 a fost caracterizat de alte câteva cercetări realizate de bibliotecile din raionul Taraclia:

- BP Cialâc a desfășurat sondeaje prin metoda interviului pe parcursul anului, pentru a evalua nevoile de informare ale locuitorilor și a adapta serviciile oferite [30, p. 49].

- BP Chirilovca a realizat sondajul „Studiul nevoilor de informare”, pentru a evalua rolul social și importanța bibliotecii în comunitate și percepția utilizatorilor [30, p. 50].

- BP Corten a efectuat sondajul „Biblioteca pentru tine”, pentru a evalua opiniile utilizatorilor privind îmbunătățirea serviciilor și satisfacția față de colecții. Rezultatele au arătat aprecierea față de amabilitatea bibliotecarului, actualizarea colecției și întâlnirile cu autori contemporani.

- BP Cairaclia a desfășurat sondajul „Studiul nevoilor de lectură ale utilizatorilor”, pentru a identifica preferințele de lectură.

- BP Balabanu a desfășurat sondajele „Studiul preferințelor literare ale utilizatorilor” și „Biblioteca ta”, pentru a identifica preferințele de lectură și opinia despre bibliotecă [30, p. 51].

BPR „Dimitrie Cantemir”, Ungheni, a desfășurat în 2022 un sondaj pentru îmbunătățirea calității serviciilor. Rezultatele au demonstrat că utilizatorii preferă comunicarea cu bibliotecarii prin rețele sociale, telefonic sau față în față. Personalul este apreciat pentru amabilitate și competență, iar vizitele sunt văzute ca oportunități de dezvoltare personală și acces la informații veridice. Sugestiile includ îmbunătățirea

colecției de presă periodică, extinderea colecției de literatură pentru adolescenți și a cărților online și actualizarea colecțiilor de drept, economie, finanțe și literatură artistică. De asemenea, s-a propus organizarea de lecturi în aer liber pentru copii și includerea muzicii de fundal în instituție. Tinerii doresc o bibliotecă modernă, digitalizată, cu programe IT și media, iar seniorii preferă activități interactive, precum ateliere și workshopuri.

Un sondaj de opinie intitulat „De ce bărbații frecventează mai rar bibliotecă?” a fost realizat printr-un videoclip [<https://www.youtube.com/watch?v=M-thp59YaLk>] și un chestionar online, la care au participat 48 de persoane. Sondajul conține trei întrebări principale: *Ce activități ar trebui să organizeze biblioteca pentru a atrage bărbații?*; *Care sunt motivele pentru care bărbații frecventează mai rar biblioteca?* și *Care este rolul bibliotecii în comunitate?* Printre propunerile formulate se numără campania „Bărbat/bibliotecar pentru o zi”, lecturile de vacanță „Bărbat/Citim copiilor o poveste” și promovarea serviciilor bibliotecii prin panourile din oraș [14, p. 50].

În perioada august – septembrie 2023, BPR „Dimitrie Cantemir”, Ungheni, și filialele sale au realizat un sondaj pe un eșantion de 138 de membri ai comunității (din care 48 copii sub 16 ani, 71% femei, 29% bărbați). Rezultatele arată că 57,4% vizitează biblioteca zilnic sau săptămânal, iar 87% sunt satisfăcuți de programul de lucru. 87% din respondenți apreciază biblioteca pentru spațiul oferit pentru alte activități, 84% pentru accesul la internet și 96% pentru serviciile culturale și educaționale.

În octombrie 2023, a fost realizat un sondaj online pentru „Diversificarea serviciilor la *American Corner*”. Respondenții, adolescenți cu vârsta 14-18 ani, au indicat că marți și miercuri sunt zilele preferate pentru activități și sunt interesați de evenimente distractive, activități de dezvoltare personală, cluburi de *hand made*, yoga și lectură [15, p. 49].

În iunie 2023, la BPO Vulcănești, în cadrul Săptămânii Cărții pentru Tineret, Secția pentru tineret a realizat, în paralel cu activitățile planificate, un sondaj intitulat „Lectura astăzi – hobby sau necesitate?” printre elevii din clasele a X-a și a XI-a de la Liceul nr. 1 din localitate. Scopul acestui sondaj a fost de

a îmbunătăți serviciile de bibliotecă pentru tineret, studierea cererii de lectură, identificarea preferințele cititorilor și atragerea noilor utilizatori în bibliotecă [28, p. 22].

Sunt evidențiate și alte tipuri de cercetări desfășurate în bibliotecile publice din țară. Un exemplu este studiul „Așteptările unghenenilor de la viitorul primar”, desfășurat în anul 2023 de către BPR „Dimitrie Cantemir”, Ungheni. În urma studiului realizat pe un eșantion de 54 de persoane (cu vârsta de peste 16 ani), a fost totalizată *Lista celor mai mari așteptări a unghenenilor*, care a fost postată pe pagina bibliotecii, dar și transmisă către candidații la funcția de primar [15, p. 48].

Rezultatele cercetărilor sunt împărtășite în diverse reuniuni profesionale, esențiale pentru diseminarea cunoștințelor și bunelor practici. Pe lângă reuniunile naționale, care adună participanți din toată țara și de peste hotare, există și reuniuni zonale și raionale tradiționale. Aceste întâlniri regionale permit bibliotecarilor să colaboreze în grupuri mai mici, facilitând schimbul de idei și experiențe locale. Astfel, se contribuie la consolidarea rețelelor profesionale și implementarea soluțiilor inovatoare, adaptate nevoilor comunităților locale. În acest context menționăm Simpozionul științific „Anul 2021: Anul fortificării digitalizării activității bibliotecilor. Impact în comunitatea servită”, ediția I, și Simpozionul științific „Anul 2022 – anul consolidării relațiilor dintre bibliotecă și comunitate”, ediția a II-a, desfășurate la BM „Eugeniu Coșeriu”, Bălți [18]. În septembrie 2024, urmează să fie organizat Simpozion științific pentru bibliotecarii din Zona de Nord a Republicii Moldova în cadrul Zilelor BM „Eugeniu Coșeriu”, Bălți, cu genericul „Bibliotecarul – factorul stimulator al dezvoltării intelectuale, culturale și sociale a membrilor comunității”. Pentru anul 2025, această reuniune va avea genericul „Bibliotecile publice din Zona de Nord a Republicii Moldova și rolul lor în societatea modernă” [16].

BPR „Alexandru Donici”, Orhei, la rândul ei, organizează reuniunile profesionale devenite tradiționale: „Zilele Bibliotecii Publice Raionale «Alexandru Donici»”, Orhei; „Festival de (C)arte” și „Biblio Hackathon”.

BR „Piotr Draganov”, Comrat, a organizat pe parcursul anului 2022 evenimente dedicate promovării istoriei, culturii și tradițiilor poporului găgăuz. Cu ocazia împlinirii a 165 de ani de la nașterea bibliografului

Piotr Draganov, a fost organizată o masă rotundă cu participarea cadrelor didactice de la Universitatea de Stat din Comrat și a specialiștilor din muzee și biblioteci [32, p. 28].

Alte reuniuni profesionale importante desfășurate în anul 2022 au fost: Conferința internațională online cu genericul „Biblioteca – resursă valoroasă în sprijinul păcii”, organizată de către BPR „Vasile Alecsandri” Telenești [1, p. 29], masa rotundă online de nivel raional organizată de către BPO Râșcani „Rolul asistenței UE în dezvoltarea orașului și a raionului Râșcani” [8, p. 8].

În anul 2023, a fost organizată Conferință raională „Implicarea bibliotecilor orheiene în transformarea comunităților”, de către BPR „Alexandru Donici”, Orhei [20, p. 27], și Conferința științifică on-line de nivel raional „Bibliotecarul – agentul schimbării pozitive în comunitate”, de către Biblioteca Publică Orășenească Râșcani [9, p. 60].

BPR „Dimitrie Cantemir”, Ungheni, a organizat în anul 2023 reuniunile: Conferința profesională organizată în cadrul Programului Ziua Mondială a Cărții și a Dreptului de Autor „Biblioteca și cartea în societatea informațională”, Conferință de postere „Biblioteca pentru comunitate. Conexiuni”, în cadrul programului Zilele Bibliotecii „Dimitrie Cantemir”, Ungheni [15, p. 52].

În 2024, BPR „Vasile Alecsandri”, Telenești a organizat Conferința națională „Dezvoltarea activităților pentru vârstnici în bibliotecile publice” și conferința națională (on-line) „Suntem prietenii bibliotecii: sporirea interesului de lectură prin proiecte regionale și internaționale” [16, p.42].

De asemenea, sunt organizate periodic seminare raionale în cadrul cărora bibliotecarii își împărtășesc ideile și experiențele, facilitând astfel diseminarea informațiilor obținute de la diverse reuniuni profesionale la nivel zonal, național și internațional.

Rezultatele cercetărilor, istoriile de succes sunt publicate în presa locală și națională, pe site-urile bibliotecilor, pe bloguri și rețele sociale.

Concluzii

- Majoritatea sondajelor se bazează pe eșantioane mici de respondenți, ceea ce limitează reprezentativitatea și acuratețea rezultatelor obținute.

- Unele biblioteci nu efectuează nicio cercetare, în ciuda necesității evidente de a realiza anual cel puțin un barometru de opinie al cititorilor pentru a evalua serviciile oferite.

- În unele rapoarte de activitate, capitolul dedicat cercetării lipsește complet, ceea ce indică o omisiune semnificativă în evaluarea și analiza impactului bibliotecii.

- Unele rapoarte anuale conțin aceeași informație repetată din an în an, ceea ce poate reflecta o lipsă de actualizare în raportarea și documentarea activităților.

Rapoartele de activitate ale bibliotecilor publice sunt un „lan mănós” pentru cercetare, oferind o multitudine de date valoroase și perspective variate, care pot contribui la înțelegerea și îmbunătățirea practicilor biblioteconomice, la evaluarea impactului serviciilor oferite comunității și la identificarea tendințelor și nevoilor emergente în utilizarea resurselor bibliotecare.

Referințe bibliografice:

1. Activitatea bibliotecilor publice din raionul Telenești în anul 2022: Raport analitic anual. Manuscris, 2023. 69 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1685> [accesat 2024-07-05].
2. Activitatea bibliotecilor publice din raionul Telenești în anul 2023: Raport analitic anual. Manuscris, 2023. 54 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1960> [accesat 2024-07-05].
3. Biblioteci publice teritoriale din raionul Briceni în anul 2023. Raportul analitic anual. Manuscris, 2023. 49 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1941> [accesat 2024-07-08].
4. Bibliotecile publice teritoriale din raionul Călărași în anul 2023. Raport analitic anual. Manuscris, 2023. 177 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1946> [accesat 2024-07-05].
5. Bibliotecile publice teritoriale din raionul Drochia în Anul 2022. Raport analitic anual. Manuscris, 2023. 95 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1707> [accesat 2024-07-22].
6. Bibliotecile publice teritoriale din raionul Hâncești anul 2022. Raport analitic anual. Manuscris, 2023. 89 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1683> [accesat 2024-07-09].
7. Bibliotecile publice teritoriale din raionul Hâncești anul 2023. Raport analitic anual. Manuscris, 2024. 166 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1945> [accesat 2024-07-09].
8. Bibliotecile publice teritoriale din raionul Râșcani în anul 2022. Raport analitic anual. Manuscris, 2023. 75 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1708> [accesat 2024-07-11].

9. Bibliotecile publice teritoriale din raionul Râșcani în anul 2023. Raport analitic anual. Manuscris, 2023. 109 p. <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1938> [accesat 2024-07-11].
10. Bibliotecile publice teritoriale din raionul Sângerei. Raport analitic pentru anul 2023. Manuscris, 2022. 110 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1949> [accesat 2024-07-11].
11. Biblioteci publice teritoriale din raionul Soroca în anul 2022. Raport analitic anual. Manuscris, 2023. 77 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1698> [accesat 2024-07-05].
12. Biblioteci publice teritoriale din raionul Soroca în anul 2023. Raport analitic anual. Manuscris, 2023. 74 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1932> [accesat 2024-07-05].
13. Bibliotecile publice teritoriale din raionul Șoldănești în anul 2023. Raport analitic anual. Manuscris, 2023. 35 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1940> [accesat 2024-07-16].
14. Bibliotecile publice teritoriale din raionul Ungheni. Raport analitic anual 2022. Manuscris, 2023. 140 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1682> [accesat 2024-07-16].
15. Bibliotecile publice teritoriale din raionul Ungheni. Raport analitic anual 2023. Manuscris, 2023. 81 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1942> [accesat 2024-07-16].
16. Cercetare și dezvoltare în cadrul Sistemului Național de Biblioteci (SNB). Repertoriu de lucrări, publicații și activități științifice pentru anii 2024-2025. Manuscris, 2024. 46 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1973> [accesat 2024-07-05].
17. Raportul analitic al Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu” Bălți pentru anul 2022. Manuscris, 2022. 75 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1691> [accesat 2024-07-05].
18. Raport analitic al Bibliotecii Municipale „Eugeniu Coșeriu” Bălți pentru anul 2023. Manuscris, 2023. 79 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1927> [accesat 2024-07-05].
19. Raport analitic anual al activității bibliotecilor publice din raionul Orhei 2022. Manuscris, 2023. 150 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1692> [accesat 2024-07-05].
20. Raport analitic anual al activității bibliotecilor publice din raionul Orhei 2023. Manuscris, 2023. 215 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1957> [accesat 2024-07-05].
21. Raport analitic anual privind activitatea bibliotecilor publice teritoriale din raionul Căușeni. Anul 2022 – consolidarea relațiilor dintre bibliotecă și comunitate. Manuscris, 2023. 70 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1679> [accesat 2024-07-24].
22. Raport analitic anual privind activitatea rețelei de Biblioteci Publice din raionul Ialoveni [2022]. Manuscris, 2023. 39 p. Manuscris. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1700> [accesat 2024-07-10].

23. Raport analitic anual privind activitatea rețelei de Biblioteci Publice din raionul Ialoveni 2023. Manuscris, 2024. 42 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1931> [accesat 2024-07-10].
24. Raport analitic privind activitatea bibliotecilor publice teritoriale din raionul Strășeni în anul 2022. Manuscris, 2023. 80 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1690> [accesat 2024-07-11].
25. Raport analitic privind activitatea bibliotecilor publice teritoriale din raionul Strășeni în anul 2023. Manuscris, 2024. 100 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1944> [accesat 2024-07-11].
26. Rețeaua de biblioteci publice teritoriale raionul Fălești. Raport analitic anual 2022. Manuscris, 2022. 41 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1694> [accesat 2024-07-09].
27. Rețeaua de biblioteci publice teritoriale raionul Fălești. Raport analitic anual 2023. Manuscris, 2023. 98 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1948> [accesat 2024-07-09].
28. Годовой аналитический отчет о деятельности библиотек Вулканештского района за 2023 год. Manuscris. 2023, 34 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1965> [accesat 2024-07-09].
29. Годовой аналитический отчет о деятельности публичных библиотек района Тараклия за 2022 год. Manuscris, 2023. 74 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1702> [accesat 2024-07-12].
30. Годовой аналитический отчет о деятельности публичных библиотек района Тараклия за 2023 год. Manuscris, 2023. 102 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1947> [accesat 15.07.2024].
31. Годовой аналитический отчет о деятельности сети публичных библиотек района Басарабьяска за 2023 год. Manuscris, 2024. 26 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1929> [accesat 2024-07-24].
32. Отчет Центральной библиотеки АТО Гагаузия им. „П. Драганова”, Комрат. Manuscris, 2023. 42 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1710> [accesat 2024-07-16].
33. Отчет Центральной библиотеки АТО Гагаузия им. „П. Драганова”, Комрат. Manuscris, 2023. 54 p. Disponibil: <http://moldlis.bnrm.md/handle/123456789/1954> [accesat 2024-07-16].